

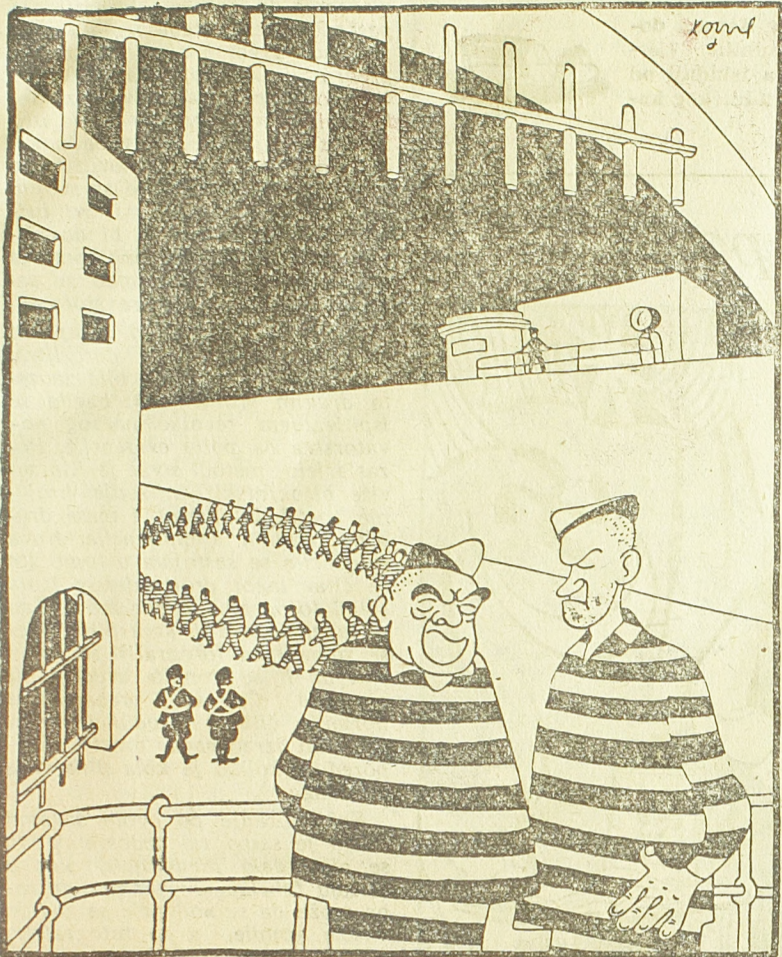
JEŽ

GOD. XIV

BEOGRAD, 31 JANUAR 1948

BROJ 448

U SING-SINGU

...a oni dugoše onoliko jugoslovensko zlato, pa nikom ništa...

POZNATI SISTEM

Njujork, 30 januara

U Americi je uvedena cenzura pisama koja se šalju za Istočnu Evropu. Po staroj praksi, moći će da se dostavljaju samo ona pisma na kojima bude pečat s natpisom: „Geprüft“.

POMOĆ AMERICI

Pošto je prošlo već osam mjeseci, a „pomoć“ iz SAD nikako ne stiže, to su i one zemlje koje reflektiraju na tu „pomoć“ uvidjele da SAD u stvari znači Samo Amerika Dobija...

LJUBAV ZA LJUBAV — SIR ZA PARE

Ankara, 30 januara

Stanovništvo u Turskoj je veoma zabrinuto zbog američke „pomoći“ Turskoj, jer Amerikanci traže da im se sve skupo plati. Povodom toga narod u Turskoj konstatuje: „Ako nam Amerikanci daju litar mlijeka, tražiće kilogram i po sira“.

Američki ambasador u Turskoj Wilson, pokušavajući da utješi narod, izjavio je: „Gluposti, šta će nama vaš sir kad ne znamo šta ćemo ni sa svojim. Ništa se vi ne bojte za sir, mi tražimo samo baze...“

POTSTICAJ NA BRZINU

Atina, 30 januara

Vozeći svoj automobil neki monarhofašistički general je postizavao veliku brzinu.

— Kako vam to uspijeva? — upita ga jedan od njegovih kolega. I ja takođe već odavno vozim auto, ali nikako ne mogu da postignem tako veliku brzinu kao vi...

— To je vrlo jednostavno, — odvrati upitani. — Kad vozim zamišljam da me jure partizani!

RAZNE DJELATNOSTI

Vašington, 30 januara

Agencija Frans-pres javlja da je u Americi osnovan „Komitet hiljade“ čiji je cilj borba za ukidanje zloglasnog Odbora za ispitivanje antiameričke djelatnosti.

Sa svoje strane, Odbor za ispitivanje antiameričke djelatnosti odmah je sazvaio sjednicu na kojoj je odlučio da cio „Komitet hiljade“ optuži zbog — antiameričke djelatnosti.

SRODNE DUŠE MARŠALOVOG PLANA

Racionalizatori štednje

U Vukovim djelima nije podrobno objašnjena poslovica: u radiše svega više, u štediše još i više. A stvar je jasna. Više ima onaj koji šteti nego onaj koji radi. Takvo tumačenje dali su i neki službenici, koji su izračunali na koji će način postići najveći efekat. Tako su pronašli nove forme štednje i sada rade na propagiranju svojih racionalizatorskih metoda, to jest ništa ne rade, nego štede, odnosno oni štede, a drugi rade.

U zavodu „Tito“ u Slavskom Brodu jedan radnik je prepravio hidrauličnu presu i time uštedio preduzeću 120.000 dinara godišnje. Ali to je staromodna štednja — prava štednja nastaje tek poslije svršenog posla. Radniku treba da se dodijeli neka nagrada. Kolika? Ako mu se da, recimo, 10.000 dinara, koliko je onda stvarno uštedeno? Znatno manje — svega 110.000 dinara. Zato su „nadležni“ primijenili novi sistem štednje i radniku nisu dodijelili, nego udijelili 500 (pet stotina) dinara. Izračunajte i sami pa ćete vidjeti koliko je ovaj sistem efikasniji. Zavod je uštedio 119.500 dinara, ali ne zaslugom racionalizatora rada, nego racionalizatora štednje. Istovremeno su uštedeni i napor mnogih drugih radnika u racionalizatorskim pokušajima.

U nekim preduzećima sistematski se šteti u izdacima za prekovremeni rad. To ne znači

da radnici ne rade prekovremeno — oni rade, ali im štetišeno plaćaju 50% više, nego po redovnoj tarifi. Na žalost, ima nesvjesnih radnika koji protestuju što se ne primjenjuju zakonski propisi (a ti propisi potiču iz doba kad se nije ni mislilo na ovakve vidove štednje). Koliko bi samo koštali oni koji rade, kad ne bi bilo onih koji na drugima štede!

Onaj radiša Međed Husejinović, koji je u Borskim rudnicima navalio da radi sa dvije bušilice, unio je pometnju među racionalizatore štednje. Istina, on iskopa dvaput više rude nego radnik s jednom bušilicom, ali šta je tu država uštedila? Neki mudri službenik najzad se dovio i izračunao da radniku na dvije mašine treba udvostručiti normu. Ako mu se to ne sviđa, neka se sjeti one poslovice koja kaže: ko više zna, više i pati. A kad je Husejinović odlučio da radi na tri bušilice, postarali su se neki nadziratelji da ga obuzdaju. Jednog dana Husejinović je skoro četiri sata morao da raščišćava rudu, iako to može da radi nekvalifikovani radnik. Zahvaljujući racionalizatorima štednje, od 12 radnika koji su radili na dvije mašine ostala su samo sedmorica. Eto, uštedeno je pet bušilica — one mogu da se odmaraju, a manje će burgija da se loml. I burgije su u pitanju...

Štede i one trgovačke organizacije za raspodjelu koje još nisu zaključile kupoprodajne ugovore sa proizvodnim preduzećima, iako rok sutra ističe. Zašto se izlagati nepotrebnom radu na planiranju raspodjele i deranžiranju oko sklapanja ugovora, kad se može naknadno tražiti iz vanplanske rezerve? — biće dovoljno da se stave parole: „Jao, kuku, pomagaj, propadosmo, osta narod gladan i bos!“ Štede i one direkcije iz raznih krajeva naše zemlje time što ne otvaraju pretstavništva u pojednim narodnim republikama i ne izlažu se nepotrebnim troškovima, jer pretstavnici trgovačkih preduzeća mogu da im dođu na noge. Glavna direkcija hemijske industrije i Industrija vrenja i testenina NR Srbije ne zaključuju ugovore na proizvode fabrike „Merima“ u Kruševcu jedino iz razloga štednje: još se ne zna pod čije rukovodstvo spada ova fabrika, i zamislite kakvim bi se administrativnim nezgodama izložila ova industrija koja pogrešno ocijeni situaciju! Nova akta, formulari, prebacivanja, trista čuda!

Zlo je samo što naš narod ima sasvim drugo mišljenje o štednji i nikako ne trpi štetišeno-neradiše. M. S.

—O—

CUTLJIVI DELEGAT

Rim, 30 januara

Blumova Socijalistička stranka poslala je svog delegata Gi Molea na Kongres italijanske Socijalističke stranke.

Gi Mole je ovoga puta klevećući komuniste, bio vrlo štedljiv u riječima pošto su mu učesnici Kongresa toliko zviždali da nije mogao doći do riječi.

BREM: KAKO ZIVE ZIVOTINJE

HIJENA OBIČNA (Hyaena vulgaris Bruks)

— Malo je krvi za moje pare!..

Senator Bruks izjavio je da ne postoji srazmjera između dolara koje Vašington šalje Atini s jedne strane, i rezultata prolivene krvi u Grčkoj, s druge strane.

Naša Zemlja

VUKOVI U JAGNJEČOJ KOŽI

Zagreb, 30 januara
Otkup sirovih koža u Hrvatskoj organizovan je tako da je, od 444 otkupna mjesta, 391 bilo u rukama privatnika. U toj gunguli su veće količine koža, naročito ovčijih i jagnječih, iščezle neznanu gdje. Pretpostavlja se da su se na 391 mjestu u kože uvukli vukovi, pa će se pri prvoj sljedećoj akciji na njih prirediti hajka.

TUGALJIVA PAROLA

Skoplje, 30 januara
Po ulicama Skoplja nedavno je izlježljena plakata sa natpisom:

„Ne čekaj da ti koža ostane bez vrednosti — predaj je!“

Neke bojažljive građane podišli su žmarci, a kako zli jezici pričaju, pojedinci su priredili januarsko-proljetni kros, samo da ne predaju kožu. Računaju: bolje i da im se pocijepa na leđima i izgubi svaku vrijednost, nego da je nose na otkup. Da imaju bar dvije kože, pa da predaju viškove, ajde de.

Naknadno su saznali da je plakate izdalo Preduzeće za otkup koža, ali govedih i ovčijih Nije poznato još koliko se prijavilo onih na koje se ova parola odnosi.

ČIRILICA U SUDU

Sombor, 30 januara
Iako je Vuk Karadžić izvojevao pobjedu narodnog jezika prije toliko godina, Sreski narodni sud u Somboru donio je presudu po kojoj ta tekovina nije punovažna. Za dokaz toga Sud se i dalje služi kovertama mađarskih vojnih vlasti iz vremena okupacije, a Vuku je ostavljen zakonski rok za žalbu.

MALE VIJESTI IZ ZEMLJE

SKOPLJE. — U želji da što više aktivizira mjesecinu, uprava Električne centrale u Skoplju vrlo rijetko noću osvjetljava Državnu bolnicu. Na taj način hitne hirurške intervencije u toku dana i noći smanjene su samo za 50%, a ne za 100%, koliko bi bilo da se sunce ugleda na Električnu centralu.

SARAJEVO. — Među putnicima vodi se akcija za duboko oranje prašine, u čekaonici ovdašnje željezničke stanice. Saznaje se da se vodi slična akcija i u pogledu čitaonice u Mrkonjić-gradu.

SKOPLJE. — Traganje za radnom disciplinom, koje je u novembru i decembru prošle godine sa poletom vršeno u preduzeću Autotransport br. 1 u Skoplju, stajalo je svega 11.455 izgubljenih radnih časova. Pošto nije dostigla stotine hiljada izgubljenih radnih časova, akumulacija disciplinskih prekršaja znatno je podbacila.

PAZARIĆ— EKSPRES

Na pruzi Sarajevo—Pazarić željezničari su u toku 1947 godine pokazali veliki uspjeh. U 90% slučajeva vozovi su svakog dana zakašnjavaali po dva do dva i po sata. Ne znamo da li su željezničari na toj pruzi objavili takmičenje nekim drugim željezničarima u zakašnjanju, ali da su takvi primjeri uspešnog i urednog zakašnjanja nepoznati — to je sigurno.

DOMAĆE ZANIMLJIVOSTI

Muzikalne dlanove dobila je Antica Miloš, učiteljica u Dolu, na Hvaru, prostim ali zvučnim šamaranjem školske djece. Ako je šake i dalje ovako lijepo posluže, uskoro će istupiti i pred širu javnost.

Šumski pacovi, naoružani sjekirama, uspjeli su da u toku prošle godine oglođu slavonske šume, pričinivši narodu štetu od 6 miliona dinara. Po otiscima zuba, koji su čisto špekulantskog kalibra, sad im se svestrano ulazi u trag.

JESTE U ČULI ?

...da je Na-Ma u Zagrebu organizovala prodaju posuda po „lančanom“ sistemu, pa u jednoj prodavnici kupite posude, u drugoj poklopce, u trećoj?.. I tako dalje.

...da rudnik „Soko“ nema prihvatne ambulantne niti ljekara pa oboljeli radnici moraju da idu na izlet u Knjaževac, koji je udaljen nešto malo preko trideset kilometara?..

...da je šumska uprava Blagojev Kamen dobila pred zimu umjesto cokula za radnike ljetnje sandale i da su se preko ovoga iskidali od smijeha članovi organizacionog radničkog kolektiva?

Čorava posla

— Konzule, jeste li uspjeli da dignete tursku manjinu protiv narodne vlasti u Jugoslaviji?
— Nažalost — Jalčin efen dija — u toj manjini naši su os tali dibidus u manjini!

NEMA!

Ništa nije lakše izgovoriti na našem jeziku nego riječ: nema. „Nema!“ — i gotovo. (Podrazumijeva se: „Vuci se! Trljaj glavu!“ — i slične dobroposlice).

Hajde što oni u zadrugama upotrebljavaju tu riječ — to im je i dužnost, da odgovaraju: „Nema!“ na sve želje naivnih zadržugara. Nema, pa nema! Ukratko, nema ničega što se jede, izuzev marmelade. Ali ima i jedna druga profesija što voli riječ „nema“, iako joj to nikako ne spada u dužnost. To su apotekari. Naravno, neki apotekari. Eto tako, ušlo im valjda u naviku, pa kažu: „Nema“ i kad treba i kad ne treba.

Ali — koliko njihovo nema, toliko moje ima, — i da čujete kako se ja ponekad nosim s apotekarima; naravno, s nekim apotekarima.

Uđem u apoteku, pobožno skinem kapu i snishodljivo zamolim malo „cinkvajsa“.

— Nema! — dočekuje apotekar.

— Ima — kažem ja tiho, jer nisam čovjek koji voli da diže larmu.

— Kako ima? Vi bolje znate! Otkada mi to ne dobijamo!

— Otkada? Od juče? U slagalištu možete dobiti na kilo.

On brže priziva pomoćnika i „grdi“ ga što mu ne javlja šta je juče podigao. Dobijam izvinjenje i „cinkvajs“.

Odem opet u neku drugu apoteku, skinem kapu i zatražim sirup „Plantakod“.

— Nema! Kakav „Plantakod!“ Danas tražite „Plantakod!“ Pa to se upošte ne proizvodi. Nema sirovina, nema...

— Ima, — kažem ja tiho — ima svega. Da li biste željeli da vam se pošalje sto flaša?

U tamo nekoj apoteci graknuše na mene kad pomenuh neko čudno bilje. Deset godina nisu čuli da ono negdje postoji. Na-

bavlja se iz Australije! A ja ih obavještavam da mogu dobiti pola kilograma odjednom, tu usred Beograda...

I tako dalje.

Naravno, ne mogu svi građani da budu tako sveznajući kao ja, a mnogi će se čuditi kakva mi to tica javlja šta ima a šta nema u apotekama.

Ta tica je, međutim moj komšija koji radi u slagalištu ljekova, baš tamo u otsjeku za raspodjelu. I kad pođem — zlu ne trebalo! — po neki preparat, a ja se prethodno raspitam kod mog „Srboleka“. (Inače, njegova ustanova ima i telefon...)

— Ujka Pero, od čega žive čika Toma i tetka Mica, kad ništa ne rade?

— Pst! Ako budeš postavljao tako glupa pitanja, tužiću te baba-Rogi!

— A ja ću tebe narodnoj vlasti što trguješ sa zlatom.

Uspjeh u onepismenjanju

Izvjestni prosvjetni radnici Zupanijskog kotara u Slavoniji uložili su sve svoje snage da se onepismeni što manji broj nepismenih.

Zasad nije postignut sto procentni uspjeh, jer još uvijek ima 40% zavedenih nepismenika koji pohađaju analfabetske tečajevе. Međutim, prosvjetitelji iz Zupanje vjeruju da će taj procent uspjeha da smanje. Najveći uspjeh u tom pogledu postigli su učitelji sela Soljana i Gudinaca. U njihovim selima nema ni pomena od analfabetskih tečajeva.

ALAJ-BEGOVA SLAMA

Kranjske kobasice su nadaleko čuvene. Ali je još veću slavu doživjela kranjska tekstilna fabrika „Tiskanina“. Jedna solidna grupica iz ove fabrike osnovala je udruženje za reformu narodnih poslovnica. Govorilo se: »Obučarska djeca idu bosa, krojačka gola«. Ovo društvanje je smatralo da je to nepravda. Kad mogu kuvari po menzama da izaberu sebi najljepše parčence mesa, treba i svaki proizvođač prvo svoju brigicu da prebrine. Oni koji prave štofove trebalo bi prvo, da odvoje za sebe, onima koji izrađuju cipele isto tako su najbliže sopstvene noge, oni što rade u kovnici novca treba takode da se obezbijede sa svojim fabrikatima, itd. I ovi brižljivi domaćini, da ne bi dosadivali nadležnima sa molbom za tekstilne bonove, skromno su sakupili oko 4.000 metara štofa.

Čudno je samo kako je uprava preduzeća bila tako darežljiva. Ona je sa svoje strane bila zauzeta drugim problemima: bavila se ispitivanjem revolucionarnog novatorstva na polju evidencije. Poczastarjeloj metodi stvar je išla suviše birokratski: knjiženje, brojanje, metri, kilogrami, i mase drugih dosadnih komplikacija. Nova evidencija se sastojala u tome što se čitav lager proizvedenog štofa snimi fotografskim aparatom. Kad se lager poveća ili kontrolise, opet se snimi i na fotografiji se tačno vidi da li se gomila uvećala ili smanjila. Čak se i prebacivanje normi u čitavoj produkciji vrlo precizno izračunava: prosto se upoređuje koliko je koja slika veća od druge.

Evidentiranje po ovom sistemu imalo je samo taj nedostatak što se nije dalo predvidjeti, kao u slučajevima fabrike „Tiskanina“ da roba može da se odvadi sa zadnje strane gomile, a to fotografsko sočivo ne može da uhvati.

Novi sistem su prihvatila još neka preduzeća, ali on se, na kraju, strašno kompromitovao. U jednom beogradskom preduzeću neko je ukrao upijač sa direktorovog stola. Nastala je opšta hajka, a krivac je pobjegao. Komisija je zvanično utvrdila manjak preduzeća u vrijednosti jednog upijača. Poslije pola godine krivac je uhvaćen, a tada se pokazala slabost fotografske evidencije. Uhvaćeni nije ukrao upijač (on se bio zaturio u korpi za hartije) ali je zato »preslišao« kasu sa nekoliko stotina hiljada — samo što nije ukrao i cijelo preduzeće i direktora lično, a evidencija nije ni primjetila.

Pošto su svi krivci vrlo brzo pohvatani, uprave kod kojih se dešavaju ovakvi maneri smatraju da su potpuno ispunile normu na sektoru hvatanja kradljivaca i obećavaju da će ubuduće organizovati takmičenje za minimalno skraćivanje roka koji je potreban da se odbjegli krivac uhvati.

Neki neupućeni tvrde da su u većini slučajeva ti kradljivci bili ljudi koji su već ranije osuđivani, te je bolje ne hvatati krivce već se starati da do krivice i ne dođe. Stoga su mnogi direktori naredili najstrože ispitivanje svakog novog činovnika da ne ispadne neko »sumnjivo lice«. Tako, na primjer, u činovničkom listu nekog Čopa iz Novog Sada, činovnika Ministarstva poljoprivrede piše: »Oči plave, rumeno lice, sasvim andeoski izgled, nema čak ni crven nos. Dosada je svega 46 puta osuđivan zbog krađa i varanja, ali je dao časnu riječ da više neće da krađe. Može mu se povjeriti blagajnička dužnost.«

Izgleda da poslije ovakvih strogih kontrola više neće biti krađa i prevara. Ali neće biti ni takvih »evidentičara« i »kontrolora«.

V. K.

MALI ĐOKICA PIŠE JEŽU...

Dragi čika ježu

Čika miša frontovac sreo čika joca što ima sedamdeset pet godina a čika joca obuko kratki kaput i meto ruke na leđa pa se šeće i kaže bre nesreća jedna zbog ovo lepo vreme, ima skupo da platimo kad ostanemo bez voće i povrće a ima da povuče i šenicu pa kad uvati mraz i nastane glad ima svi d ispropadamo i nastavlja kako je kod njega u baštu cvetala šljiva a čika miša kaže šta kažeš cvetala šljiva, to ne valja a čika joca kaže ama je l govorim ja a niko ne veruje a čika miša kaže je l cela šljiva a on se malo trže nije neg tri cveta a čika miša kaže more joca nikako ne valja, to znači imaćeš ove godine tri nesreće u kući, idi pitaj koju očeh babu il seljanku pa će ti isto reći šta znači kad cveta šljiva usred zime a čika joca kaže zbogom jer nešto žurim pa se izgubi a čika miša priča sigurno tri noći posle ovog nije spavo al otada ne svaljuje krivicu na narodni front što je blaga zima.

Čuo čika čira s derma da se pošumljava zvezdara pa kaže kom je ppppalo nappppamet, kad šuma pppporaste zakloniće sve zvezde, viš bre oče da nas izoluju od nebeski ssssvetovi.

Čika đura dobio ličnu kartu pa kaže ama ovo mi se nikako ne dopada što uzimaju otisci od prstiju a njegova baba juca kaže bokte vido duro pa svima su uzell, njima misliš stalo baš do tvojih šapa a l pre tri godine kad si mislio da si opasniji davo si otiske pa ti ni prstić nije falio a čiča đura kaže jes al mi sad ispada sumnjivo jer me nešto svrbe jagodice.

Čika boža čuo da je neko sluša radio pa je čuo da se ne ukida emisija »francuska govori jugoslaviji«, to jest ukida se na srpskohrvatskom i slovenačkom jeziku jer su na tim jezicima sve rekli al će se od sad davati na francuskom jer je to bogatiji jezik a deda kaže al bi sad vredelo znati silvu ple mersi trebijen jer je tamo pušćeno zlato u slobodnu prodaju a ovde ko da držiš žišku kad stisneš napoleona bonipartu.

Tetka nada frontovka vratila se iz novog sada pa priča kako se dižu cene, eto na primer ima jedan šofer iz nadanja matija salonski al nije salonski čovek niti gaji prazna nadanja nego ode u turiju i od kafedžije sime poprigrorine poprikupi mleko po jedanes dinara a sima zna se plaća i još manje i onda matija ponese uzgred mleko u novi sad i proda julčiki riger po petnes dinara a julčika prodaje po dvaes dinara a ima jednog pomoćnika koji prodaje po dvaes pet i kad bi se našlo još pešes posrednika bilo bi mleko stotka ko ništa, a usput je čula kako je rumska piljarica emilija nikolić prodavala projino brašno sa crvenom farbom i zejtinom pod firmom aleve paprike a ona se brani da njene mušterije vole što crveniju papriku pa je to radila iz ljubavi prema potrošačima a tetka nada kaže krajnje je vreme da se strogo kažnjava ta ljubav.

Zdravo mnogo te pozdravlja tvoji

Đokica

Kad se takmiče majstor Milorad i majstor Desimir

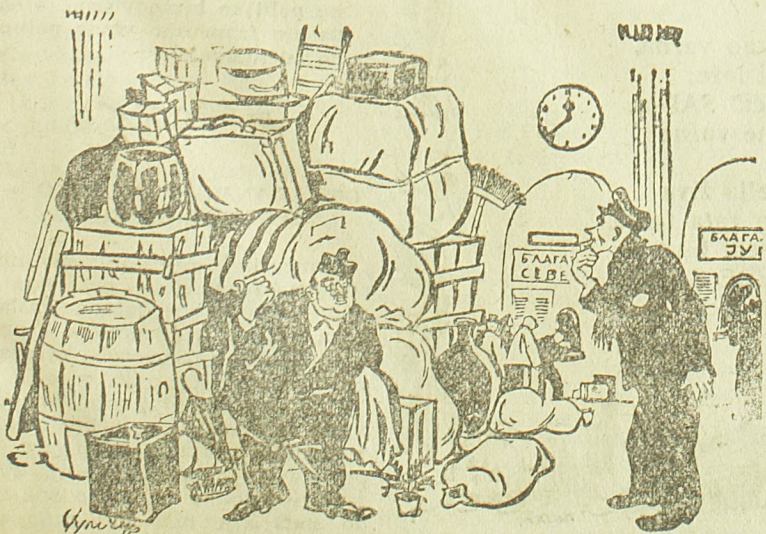
Ovih dana završili su međusobno takmičenje Milorad Nikolić, krojač iz Zaječara, i Desimir Mitić, kolar iz Niša.

Takmičenje su sproveli nad svojim učenicima vrlo istrajno i sistematski. Prvo je Milorad ovladao ženu da šamara učenika i ona je na tom poslu postigla znatan broj poena. Međutim, Desimir je pribegao novim formama i svoga učenika obarao na zemlju i udarao nogama. Milorad je, opet, upotrebljavao učenika prekovremeno na radu za druge poslove. Ali ni tu Desimir nije popustio. On je svoga zadržao po 12 sati na radu. Izgledalo je da su bodovi izjednačeni, ali je komisija ustanovila da Desimir svoga učenika nije uopšte pla-

ćao, te je tako izišao kao pobednik, za postignute uspehe, narodne vlasti su ovog kolara nagradili sa 10.000 a šnajcu sa 6.000 dinara.

OVABJESTENJE

Pošto duvanska stanica u Gnjilanima nema još dovoljno transportnih sredstava, prostorija i vaga za prijem duvana, to moli svoje proizvođače da joj više ne dosaduju predajom duvana već da, brate, predaju na nekoj drugoj strani a ako su baš zapeli da nama predaju, onda neka dođu iduće godine. Otkupna duvanska stanica, Srez gnjilanski.

— Uzmite moje stvari i rezervišite mi jedno mjesto u kupeu.

POLJOPRIVREDA

VAŽNO SAOPŠTENJE

Skreće se pažnja pojedinim mjesnim i sreskim narodnim odborima da se slučajno ne prevare i svoje traktore i poljoprivredne mašine oprave i dovedu u red prije proljeća i proljećnog oranja.

Ima još vremena. Zima tek što je na kraju.

Budite spokojni i mirni i ne dajte se zavarati nekakvim apelima, jer nam je iskustvo pokazalo da je mnogo bolje raditi navrat-nanos. Ako je neko već opravio svoje traktore i mašine, to je njegova lična stvar.

Kad grane proljeće i kad sa svih strana navale s molbama za traktore i mašine, tek onda treba mirno i hladnokrvno tražiti od nadležnih dijelove za opravku traktora i mašina. Na taj način stvorice se vrlo zanimljiva živost, koja se neobično sviđa narodu.

Ukoliko gdje i postoje ispravni traktori i mašine treba ih svakako iznijeti ispred garaža i skloništa, neka ih kiša dobro opere — to je u interesu njihovog zdravlja i ljepote.

Za podrobnija obavještenja obratite se srezovima: bačkoto-polskom, sremskomitrovačkom, bečejskom, kulskom, zemunskom, odžačkom. Najbolja obavještenja daje narodni odbor u Bačkoj Topoli, koji ni do danas nema tačnog pregleda mašina u svom srežu.

NEKO TAKO, A NEKO OVAKO...

Dosadiše svijetu sve iste cifre ispunjenog plana i postignutih uspjeha. Te: zasijano za 97%, te poorano 95%, pa otkupljeno 99%, poslije kontrahirano 94%.

Tako radi većina u ovoj zemlji, ali ima i takvih primjera, koji pokazuju da ljudi umiju i mogu drukčije. Kao dobre ali retke uzore takvog rada vrijedi istaći kotare Novu Gradišku i Novsku, koji su u pogledu sjetve sunčokreta uspjeli da zaključe od predviđenih količina 3.2% i 3%. Kao što se vidi ti kotari su odlučno stali na put dosadnim i jednoličnim 100% uspjesima na polju izvršenja Plana i postigli rezultate, kojima mora da se čudi i malo i veliko.

Karakterističice

Ulazi djevojka kod majstor Sime šustera i šapatom objašnjava šta hoće:

— Majstore, od antilopske kože, sa krep gumom.

— Antilop, krep guma! Šta vi mislite, kao da je ovo mirno doba! Nema kože, nema gume. Sve je racionalirano, ne daju nama privatnima ništa. Još malo pa ću da zatvorim radnju.

— Ali, majstore, pa prije nekoliko dana ste pravili mojoj drugarici!

— Nisam ja nikome ništa pravio. Nije to dozvoljeno. Šta teba — da me proglase za špekulanta? Uostalom, ostavite adresu i dođite kroz dva-tri dana.

I djevojka dolazi kroz dva-tri dana.

— Još ništa, gospodiče, nisam skupio podatke.

— Podatke? A ja sam mislila da vi skupljate materijal. A kakve podatke?

— Podatke! Pa moram valjda da znam kome pravim cipele. Neću kome bilo. Treba mi vaša karakterističica.

— Ne brinite. Radim u Frontu ulice, bila sam na Pruzi...

— Dođite kroz dva-tri dana. Ona opet dolazi kroz dva-tri dana i dobija odgovor:

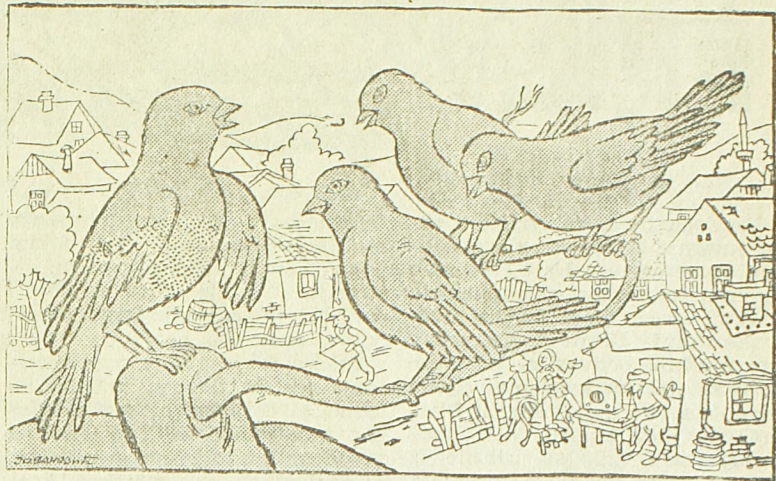
— Žao mi je, drugarice, nema materijala. Uostalom, ne bavim se ja takvim stvarima.

Dolazi druga djevojka, šapuće, šuška:

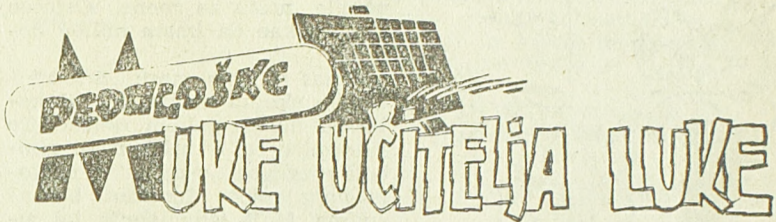
— Š... š... š... ššš... cipele... ššš... š. š. š. krep guma...

— Zabranjeno... nema materijala... vidjećemo... dođite kroz

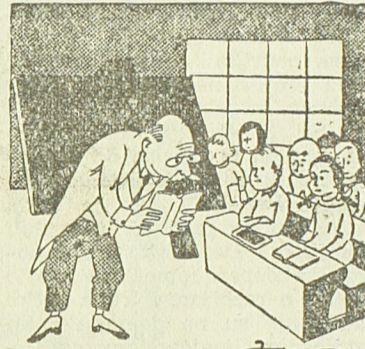
MEĐU VRAPCIMA

— I mi znamo ko je davao direktive turskom konzulu da organizuje teroriste...

Ima u našem mjestu uča koji voli da govori: „Ja sam vam kao očni ljekar. Svojim đacima dajem naočare da gledaju na svijet, i moja je zasluga kako će ta djeca da progledaju.“

Čovjek se starao da uvijek radi po najboljim pedagoškim metodama. Stalno je ponavljao malisanima kako je čovjek postao od majmuna. Djeca su se smija-

la naglas, a on ih je grdio: „majmuni jedni!“

Naučna objašnjenja davao je i u borbi protiv praznovjerica. Učio je svoje đake da kiša postaje od vodene pare sakupljene u oblacima, ali je ipak sa njima išao u litije da se moli za kišu.

Svoje male učenike upoznao je sa značajem Petogodišnjeg plana. Tako je vrlo ubjedljivo istakao značaj šumarstva, govoreći da su šume korisne jer su se u njima ranije krili hajduci, a u prošleme ratu tamo su našli pribježišta i partizani, — da nije bilo šume jasno je da ne bi bilo ni Narodno-oslobodilačke borbe. U nastavi se široko koristio i raznim udžbenicima, kao na primjer, slovenačkom čitankom, koja smatra da je za Hrvatsku velika sreća što ima more, i crnogorskom, koja uči da „lički kamen slabo rodi, te Ličani idu po svijetu za zaradom“.

Istorija je našem uči naročito ležala na srcu. Bila mu je interesantna skoro kao neki avanturistički roman. Koliko se puta kralj ženio, da li se svadao sa braćom i dijelom carstvo, da li je ratovao ili se prijateljio sa susjednim kraljem, da li su ga otrovali ili je slučajno umro prirodnom smrću, — sve bi on to lijepo ispričivao svojim đacima. Šta je bilo pak sa narodima koji su živjeli pod onim kraljevima, nije ga interesovalo — možda narodi za vrijeme kraljeva nisu ni postojali, jer čak ni u nekim učim udžbenicima o njima ništa ne piše.

Nova istoriska zbivanja također je tumačio naučno i sasvim je ubjedljivo objasnio kako su Nijemci napali našu zemlju jer nisu imali dovoljno svoje zemlje za život, a u Africi su ratovali vjerovatno zbog toga što je kod njih prilično hladna klima, pa su išli da osvoje malo afričkog sunca i jugovine.

U osnovne političke pojmove upućivao je svoje đake vrlo oštroumno. „Demokratija, to je zemlja bez kralja“ — iz čega proističe da je i kralj bez zemlje — demokrata.

Tako se naš dobar uča mučio i svoje đake učio, a kad je u Beogradu održana konferencija za nastavu u osnovnim školama „očni ljekar“ se našao u čudu: „Ti moderni pedagozi baš nemaju razumijevanja za nauku.“

PRIČA O JEDNOM ČOVJEKU I NJEGOVIH PODVEZICAMA

Prošloga ljeta, za vrijeme rane jutarnje šetnje kroz puste ulice prestonice, Hari Truman (prema izvještaju vašingtonskih novina) spazio je u izlogu juvelirske radnje Grape & Co. jedan par muških podvezica od crne svile sa zlatnim kopčama, cijena 84 dolara. Po povratku u Bijelu kuću pretsjediniku SAD podvezice nisu nikako izlazile iz glave i nešto poslije 9.30 radnja je dobila nalog da na zlatnim kopčama izradi njegov monogram.

Po jednom izvještaju, mister Truman je kupio i platio podve-

izjednačenju sa mnogobrojnim multimilionerima i volstritskim magnatima u državnoj administraciji, čiji je funkcionalni i politički predstavnik samo nominalno, samo po nazivu?

Tražeci objašnjenje o podvezicama od 84 dolara, mislim na jednoga čovjeka niskog porijekla, koji danas odlično radi, u zakonom dozvoljenim granicama, u njujorškoj gangsterskoj kraljevini i briše nos „Sulka“ maramicama od 15—20 dolara kad god ga razalosti neka dama ili tužna sudbina kog agenta. Prošlo je mnogo godina od dana kada je to prvi put učinio; tada je napuštao „Sulka“ firmu i zarađivao manje od 20 dolara; „ali, prijatelju“, pričao mi je mnogo kasnije, „te su maramice sigurno učinile nešto za mene. Osjećao sam se kao da imam milion dolara.“

Danas on ima masu „Sulka“ i drugih skupih maramica, od kojih su mnoge rukom rađene. Te maramice su u neku ruku simboli njegovog „uspjeha“ i pokloni namijenjeni ženskim božanstvima. Moja istraživanja još nisu doprla do njegovih slabih nogu, ali metal na njegovim tregerima je zlato, a na kopčama mu je izrađen monogram. Ti tregeri koštaju sigurno više od 100 dolara. Oni i „Sulka“ maramice košulje od 30 dolara, čarape od 20 dolara, cipele od 60 dolara, šeširi od 50 dolara, sportski žaketi od 100 dolara i odijela od 300 dolara podrška su njegovog ja, brana protiv nesigurnosti, izvor njegovog morala.

zice; po drugom, vlasnik radnje, kad je saznao za njegovu želju postao je žrtva neuobičajenog uzbuđenja i zamolio ga da ih primi uz iskrene pozdrave. Ja sam poslao specijalnog agenta T & T No. 127 3-X, koji radi u Vašingtonu, u juvelirsku radnju Grape & Co. da kupi iste onakve podvezice kakve je uzeo pretsjedinik. Prodavac mu je pričao da je mister Truman kupio podvezice i platio ih; tako su, zahvaljujući novinama, uspjeli da prodaju još nekoliko pari.

A sada... šta navodi jednoga čovjeka, ma ko bio, da poželi podvezice iz juvelirske radnje po cijeni od 84 dolara, kad se čak i sada, za vrijeme inflacije, mogu naći dobre i solidne podvezice manje-više u svakoj drugoj prodavnici? Da li mu ta činjenica da podvezice sa zlatnim kopčama drže čarape na njegovim slabim nogama — pomaže da se oslobodi izvjesne nelagodnosti ili neprijatnog osjećanja inferiornosti?

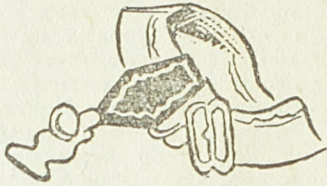
Možda se taj izvrsni čovjek topi od miline što može da kupi podvezice u vašingtonskoj juvelirskoj radnji po cijeni za koju je nekada on sam mogao da proda sedam tuceta u sopstvenoj prodavnici sitne robe? Ili, možda, jedan čovjek može da se uzdigne pomoću svojih podvezica? Ili mu te neobične podvezice pomažu da održi samopouzdanje, učvršćuju samopouzdanje?

Ali šta je moglo da ga uznemiri ili rastroji tog jutra kada je prvi put opazio podvezice? Je li to bila Trumanova doktrina? Da li je Maršalov „plan“ u namjeri da razbije utisak koji je ona učinila bezobzirno lagao o pretsjedinikovom „ja“? Da li je svađa u Bijeloj kući između pretsjedinikovog ađutanta general-majora Hari Vona i pisca pretsjedinikovih govora, Klerka Kliforda; uzbuđivala malog lukavog prosijedog čovjeka koji voli da njegovi prijatelji budu prijatelji i među sobom? Ili je mislio na prošlogodišnje govore Henri Valasa, ili na Henri Valasove postupke poslije toga? Ili na republikanske napore da uklone Aizenhauera?

Kako inače da se objasne te podvezice od 84 dolara? Pružaju li one iluziju Hari Trumanu o

cvajanje 12 demokratskih zemalja, dok njegov nevini državni poredak pokušava da pretvori Filipine, Britaniju, Tursku, Grčku, Italiju, Francusku i sve američke latinske republike u svoje satelite? Da li će mu te nečuvne podvezice pomoći da odigra za vrijeme posjete Rio de Žaneiru ulogu živoga simbola naše hegemonije na dva kontinenta? Srećom, pri pokušaju da u 1948 godini udalje mister Truman iz Bijele kuće, republikanci će postaviti pitanja još neprikladnija, ali i smjelija od ovih. Ne oklijevajte, nego ih srajesta uputite najbližem psihijatru ili političkom stručnjaku.

Luis Adamič
(T & T)

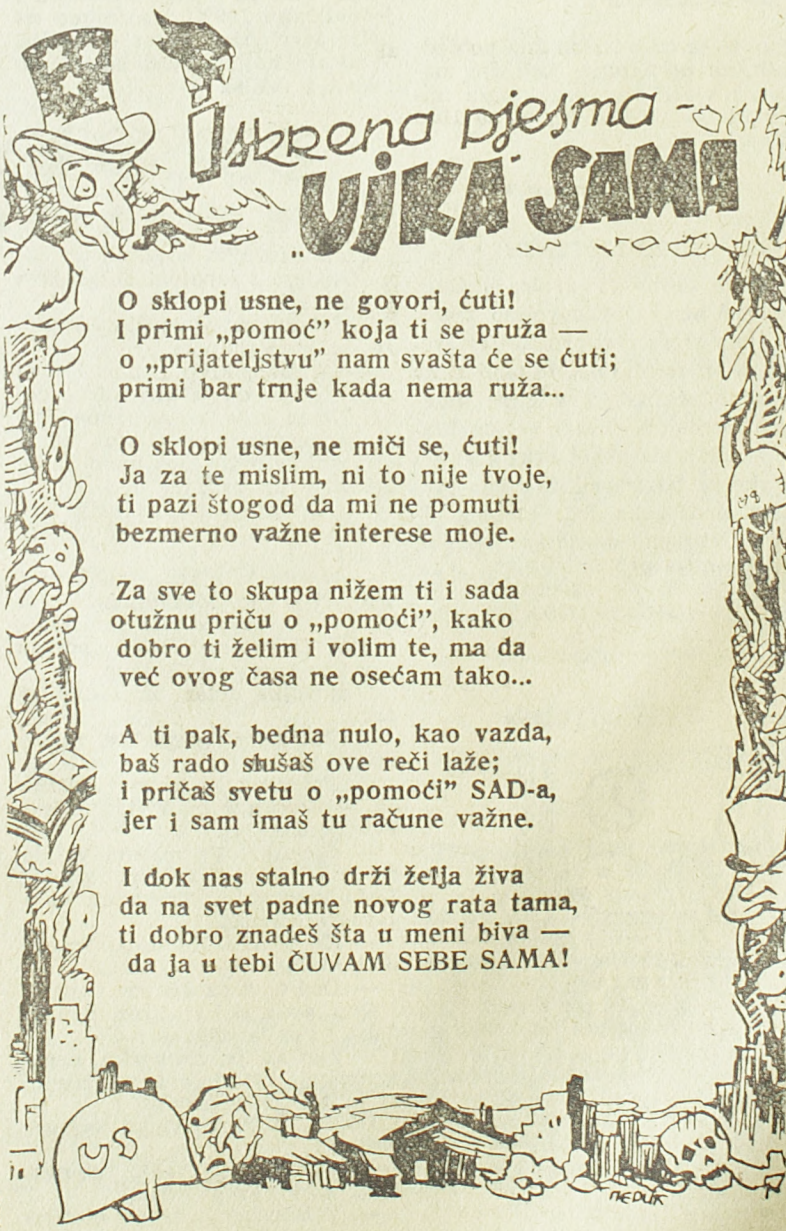

MJERE PROTIV NAGLOG JACANJA BORBENOG DUHA KUOMINTANGOVIH GENERALA

Nanking, 30 januara

Kuomintangovi generali, koji se nisu još predali, pribjegavaju u posljednje vrijeme samoubistvima i vješanjima.

Da bi se na neki način zaustavilo ovakvo naglo jačanje borbene duha generala, vlada Kuomintanga je donijela odluku da se generalima koji se nalaze na frontu, zabrani nošenje bilo kakvog oružja ili konopaca dužih od jednog metra.

O sklopi usne, ne govori, čuti!
I primi „pomoć“ koja ti se pruža —
o „prijateljstvu“ nam svašta će se čuti;
primi bar trnje kada nema ruža...

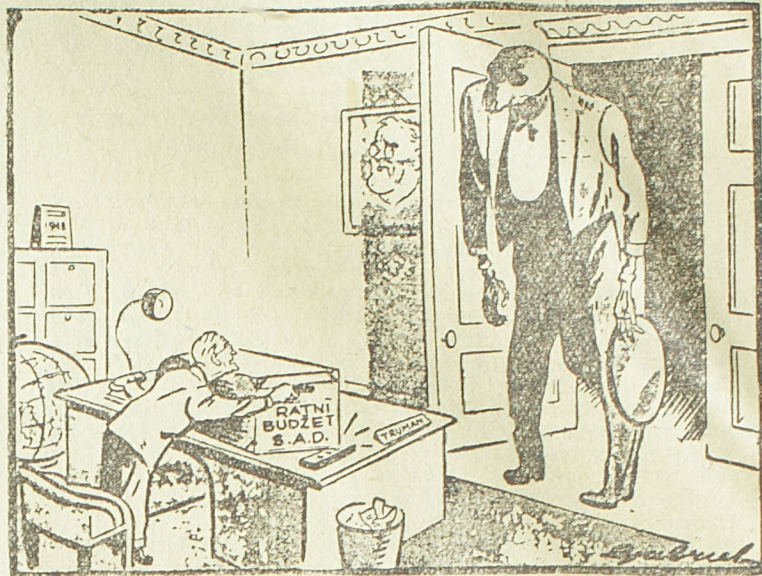
O sklopi usne, ne miči se, čuti!
Ja za te mislim, ni to nije tvoje,
ti pazi što god da mi ne pomuti
bezmerno važne interese moje.

Za sve to skupa nižem ti i sada
otužnu priču o „pomoći“, kako
dobro ti želim i volim te, ma da
već ovog časa ne osećam tako...

A ti pak, bedna nulo, kao vazda,
baš rado slušaš ove reči laže;
i pričaš svetu o „pomoći“ SAD-a,
jer i sam imaš tu račune važne.

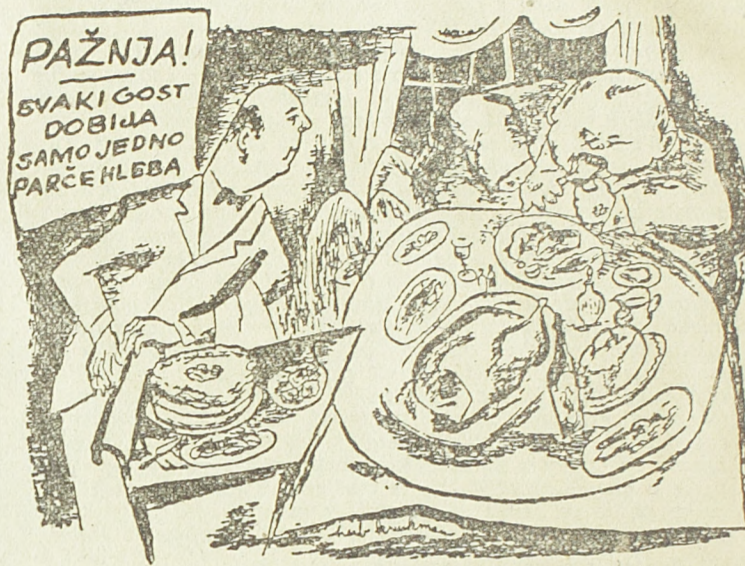
I dok nas stalno drži želja živa
da na svet padne novog rata tama,
ti dobro znaš šta u meni biva —
da ja u tebi ČUVAM SEBE SAMA!

TUDI HUMOR

— Gospodin je zvonio?

(„Daily Worker“, London)

SIROTI BOGATAS

(New Masses, Njujork)

SUROGAT

Trst, 30 januara

Pošto u Trstu nema crnaca, to se američki vojnici zadovoljavaju da svakodnevno isprebijaju šofere autotaksija.

ARATOS IH BILO!

Taranto, 30 januara

Ima jedna narodna poslovice koja veli: „Najmilijeg gosta za tri dana dosta!“ Izgleda da italijanski narod ne poštuje ovu izreku, pa su počeli da protestuju protiv američkih gostiju, prije nego što su njihovi ratni brodovi uopšte stigli u italijanske luke.

Demonstranti u Tarantu izjavljuju da oni ne mogu da poštuju ovu poslovicu o gostima, pošto dobro znaju i onu: „Pusti pjelta na prag — a on i u kuću...“

NI KRIV, NI DUŽAN

Pariz, 30 januara

Iako je bivši ministar spoljnih poslova Višija Pol Boduen prilikom puštanja iz zatvora dobio nezvanično izvinjenje francuske vlade, saopštio je da ipak nije zadovoljan.

— Boravak u zatvoru nanio mi je veliku materijalnu štetu, izjavio je Boduen, pa ću morati da tražim naknadu. Sa moje strane nije bilo nikakve krivice, što se najbolje vidi iz činjenice da su smjernice spoljne politike bivše višiske i sadašnje francuske vlade potpuno identične.

OTVARANJE FRANCUSKO — SPANSKE GRANICE

Francuski ministar spoljnih poslova Zorž Bido poslao je u Španiju svog specijalnog izaslanika koji je s generalom Frankom vodio razgovore o otvaranju francusko-španske granice. U dobro obaviještenim krugovima se vjeruje da je bez muke postignuta potpuna saglasnost u pogledu formalnog otvaranja ove granice, utoliko prije što ona ni do sada nije bila zatvarana za kolaboracioniste, fašiste i naciste.

Magarca jaši, magarca traži

Konjic, 30 januara
Ovdašnji odbor za osnivanje radničke biblioteke održao je prošle nedelje svoju pedesetu, jubilarnu sjednicu, koja je imala radni i svečani dio. Na radnom dijelu sjednice detaljno je pregledano da li su paketi sa 1200 knjiga, koje su nabavljene prije pet mjeseci, još uvijek čvrsto vezani i neoštećeni od miševa, o čemu je sastavljen zapisnik. — Svečani dio održan je u obližnjoj kafani i imao je za temu referat: „Pitanje prostorija za biblioteku“. Poslije duže disku-

sije utvrđeno je da prostorija nema, pa nema.

MAJSTORIJA PARE PASE

Petrinja, 30 januara
Oni koji još vjeruju da je šah igra za koju treba mnogo vremena, izlijeće se od te zablude poslije dvije tri partije odigrane u Gradskom hotelu u Petrinji. Liječenje se izvodi pod nadzorom hotelskih kelnera koji od svakog igrača za svako pola sata igre naplaćuju po 10 dinara. Nijedan od inicijatora ove brzometne takse na šah dosada nije matiran.

RJEČNIK STRANIH RIJEČI U STANBENOM SEKTORU

Reorganizacija — Hajde Jovo, nanovo.
Kontrolnik — d + KS. Br. — predmet izgubljen.
Revizija — 10 puta upasti u isti stan.
Fijoka — grobnica za predmete.
Telefonska centrala — crk'o konj.
Telefon — slaba vajda.
Ekonom — trčkaralo.
ŠPAJZ — rezervni prostor za stanovanje.
Urgencija — mlaćenje prazne slame.
Komplikacija — stalna pojava.

IZ „UNIFORMISANIH“ LEDINACA

U nekim novim naseljima arhitekti su sagradili duge nizove istovjetnih kuća.

— Ja bacih računaljku — ovako mi mnogo lakše: vežem klanap za kuću i mogu poslija da je nađem!

NOVI KUĆNI RED

U cilju ustanovljavanja novog kućnog reda za one koji stanuju u zajedničkim stanovima, „Jež“ je izradio prvi nacrt ostavljajući stanarima da ga po miloj volji dopunjuju i mijenjaju prema svome čefu i kućnim (ne)prilikama. U nacrtu se predviđa sljedeće:

1) Na zvonjenje posjetilaca vrata zajedničkog stana ne treba uopšte otvarati, pa će se izbjeći svi eventualni sporovi oko toga ko je bio nadležan da se u konkretnom slučaju deranzira.

2) Zajedničke prostorije (ulaz, pretsoblje, hodnike, itd.) ne treba uopšte čistiti ni prati, da se ne bi stvarala zabuna čiji je red da obavlja ove poslove i koji stanari primaju više posjeta pa, prema tome, više i prljaju ove prostorije.

3) U zajedničkim odjeljenjima valja poskidati sijalice, pa neće dolaziti do pitanja: „Ko je opet zaboravio svjetlost u pretsoblju?“, jer ovakva pitanja obično imaju učtiv početak i vrlo nezgodan svršetak, ponekad čak i u sudskim prostorijama.

4) U podrum po drva i ugallj treba ići kolektivno. Ključ od podruma držati u specijalnoj kasi, koju mogu da otvore samo zajedno svi stanari (detaljna uputstva

zatražiti u nekakvoj većoj banci).
5) Stanare koji hrču izolovati u zajedničko odjeljenje sa tapaciranim vratima i zidovima.
6) Bebe preko dana natjerati da spavaju, kako bi bile što sposobnije za noćno dejstvo.
7) Za djelatnost u kuhni izraditi specijalan kujnski red, pridržavajući se uglavnom sljedećih načela: a) najbolje je da svaki stanar ima sopstveni štednjak — to daje kujni divan restoranski izgled; b) ako je to neizvodljivo, na zajednički štednjak treba stavljati što više sopstvenog posuđa; c) raspored kuvanja na bazi: jedna porodica prije podne, druga po podne, treća uveče — ne isplati se jer oduzima divne prilike za spontano ispoljavanje naravi i raspoloženja; d) za vrijeme kuvanja budno motriti šta se kuva u tuđim šerpama, a svoje skrivati kao zmijske noge.
8) Radio treba slušati od deset časova uveče pa nadalje, a sopstveni dremež rastjerivati „neskafama“ i sl.

načela: a) najbolje je da svaki stanar ima sopstveni štednjak — to daje kujni divan restoranski izgled; b) ako je to neizvodljivo, na zajednički štednjak treba stavljati što više sopstvenog posuđa; c) raspored kuvanja na bazi: jedna porodica prije podne, druga po podne, treća uveče — ne isplati se jer oduzima divne prilike za spontano ispoljavanje naravi i raspoloženja; d) za vrijeme kuvanja budno motriti šta se kuva u tuđim šerpama, a svoje skrivati kao zmijske noge.
8) Radio treba slušati od deset časova uveče pa nadalje, a sopstveni dremež rastjerivati „neskafama“ i sl.

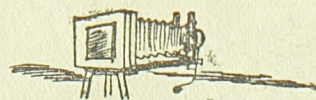
M. Kremen

KINEMATOGRAFIJA

UZORAN KINO

Uprava sarajevskog kinematografa „Radnik“ uspjela je da o bezbjedi publici prijatnu zabavu. Umjesto jednoličnog urednog ulaženja u salu i sjedanja na numerisana mjesta, uprava je pronasla mnogo zanimljiviji i kulturniji način: postavila je sjedišta bez brojeva i na taj način dala prilike publici da pokaže svoju snalažljivost u pronalaženju mjesta.

Galama i svađe prije početka pretstave pružaju publici veliku radost i odličan provod. Istini za ljubav, treba napomenuti da postoje i gledaoci koji više vole da ulaze uredno u kinematografsku salu i lako nalaze numerisana mjesta. Ali po mišljenju uprave, takvi ne moraju ni da gledaju filmove.

GLAS FOTELJE

Šabac, 30 januara

Kao da su mu i savjest i noge od stakla, ovdašnji ljekar Purić ni koraka nije htio da pređe i ukaže hitnu pomoć jednom teškom bolesniku. Pošto ima fotelju, dr Purić je, zavaljen u njoj, na molbe i preklinjanja, komotno odgovorio: „Ja sam sreski...“

Šta li bi tek odgovorio da je „okružni“ (kad bi postojali okružni), ako bi onda uopšte odgovarao na ovakve lokalne tričarije?

KROZ Zagreb

ŠIBICOMANIJA

Ovih dana jedna specijalna komisija otkrila je veoma zanimljivu i dosad nepoznatu bolest — šibicomaniju. Primijećeno je prije izvjesnog vremena da na za grebačkom tržištu nema šibica. Neki dobro obaviješteni ljudi tvrdili su da tvornice šibica ne uspijevaju da proizvedu dovoljne količine toga artikla. Međutim, pokazalo se da to ne odgovara istini. Pažljivim ispitivanjem utvrđeno je da se pojavila kod izvjesnih seljaka i građana strast za skupljanjem šibica. Ta strast je toliko poročna, da ima i takvih ljudi koji skupljaju čitave sanduke šibica. Nije istina da se oni plaše da će šibica nestati, već prosto vole da se njima igraju i prave od njih razne kule i zamkove.

Komisija raspolaže podacima da se šibicomanija pojavila i u drugim krajevima naše zemlje. Samo postoji bojazan da bi oboljeli od te bolesti mogli prilikom igre da se opeku.

VAZDUŠNI NOKAUT

Zagreb, 30 januara

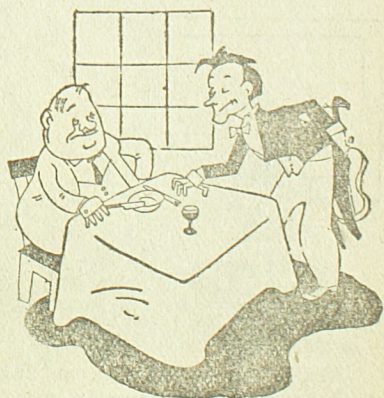
Navijači boksera Bertovića imali su na posljednjem boksu meču neprijatno iznenađenje: njegov protivnik je iz suprotnog ugla ringa, sa daljine od tri metra, tako strahovito zamahnuo rukom kroz vazduh, da se Bertović od dejstva vazdušne struje srušio kao gromom pogođen. — Iako je on, čim je sudija izbrojao „deset“, čio i veseo skočio s poda, fiskulturni odbor Hrvatske presudio je kao rezultat meča „nokaut simulacionis“, koji povlači višemjesečnu zabranu nastupanja.

NOVATORSTVO U SREZU RUMSKOM

U većini sela naše zemlje primjenjuje se nekakav nazadni način evidencije planskog preuzimanja kukuruza. Međutim u Rumskom srezu neka sela su postupila na sasvim drugi način, naime postarala su se da izgube dnevni izvještaj o preuzimanju.

Taj novi način poslovanja pruža odlične rezultate i ima velike prednosti. Tako, naprimjer, kad se izgube dnevni izvještaji, onda je nemoguće utvrditi tačno stanje preuzimanja kukuruza, a kad je nemoguće utvrditi tačno stanje, pojave se i druge korisne posljedice: sve se tako zapetlja, da ga ni đavo ne bi razmrsio.

Sela: Stejanovci, Sibač, Prhovo, Putinci i Subotište pokazala su mnogo razumijevanja u planskom uništavanju planskog preuzimanja kukuruza i stalnom gubljenju dnevnih izvještaja. Vlasti su im neobično zahvalne što ni do dan danas ne mogu da utvrde pravo stanje preuzimanja kukuruza u srezu rumskom.

— Želite li Paganinija, gospodine?
— Ne, makarone!

ČOVJEK KOJI LUPA GLAVU

Lupam glavu pa se znojim pred zadrugom kada stojim. Prodavnica prazna zijeva — što nas bolje ne snabdijeva?

PET »ZLATNIH« PRAVILA ZA GRADSKI SAOBRAĆAJ

1. Na tramvajskim (autobuskim, trolejbuskim) stanicama iz principa ne treba stajati u redu, jer vam to samo otežava da se ugrurate i udete prekoreda.

2. Pri ulazu u kola naročito pazite da istovremeno udete bar sa još trojicom putnika, tako da se na ulazu što bolje zaglavite.

3. Dalje od platforme ne krećite ni za živu glavu, jer glavno je da ste vi ušli; baš vas briga za ostale.

4. Karte kupite tek na osmi kondukterov poziv, a ako baš nikako nemate hiljadarku, pružite mu bar novčanicu od 100 dinara — njemu je mnogo lakše da vam broji punu šaku »kusura«, nego vama da spremite sitninu.

5. Pred svoju stanicu nikako nemojte da se pripremate za izlaz na prednja vrata i bezuslovno zahtijevajte od konduktera da vam otvori zadnja, jer je to kraći put. Ako on neće da vam izide ususret, protestujte što žeste možete protiv takvog »birokratsko« postupka.

PRIMJEDBA: Ovih pravila uopšte se držite, jer će, u protivnom, tramvajski (autobuski, trolejbuski) saobraćaj postati i brži i uredniji, pa nećete imati na šta da se žalite i šta da »kritikujete«. A kakav bi to onda bio život!

muzika

LJUBITELJIMA MUZIKE

Priredivački odbor muzičkih časova za omladinu poziva sve omladince i omladinke koji ne znaju kako izgledaju klavir, violina i drugi popularni instrumenti da posjećuju muzičke časove na Kolarčevom narodnom univerzitetu koji su njima posvećeni. U uvodnim predavanjima omladincima će se ne samo objasniti praktična primjena instrumenata nego će čak moći i da ih vide. Povodom toga, saradnik »Ježa« otišao je na neke muzičke časove i odatle donio dragocjene podatke o porodičnoj vezi instrumenata i njihovoj fizičkoj kondiciji. Evo nekoliko generalija:

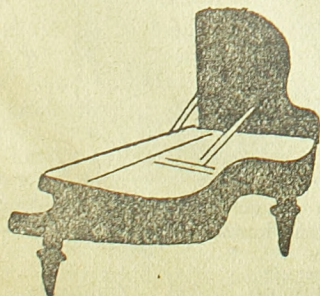
... kontra-bas je veliki brat, a violon-čelo i viola velike sestre male violine...

... violon-čelo je toliko velika violina da mora da se sjedi...

... klavir, kao što ga vidite, je koncertni...

Itd.

Naravno, da bi instrumenti pokazali šta znaju, mora neko da gudi, lupa, duva i grebena prstima.

— Iz čiste velikodušnosti opraštam Njemačkoj reparacije!

Spisak DOBROČINSTAVA

Dođoše jednom radži na podvođenje šesnaest smjernih prilika, šesnaest putnika — namjernika. Poljubiše mu dupli đon i otpočeše:

— Prolazeći gradom i selom, svugdje smo širili glas o tvojoj silnoj dobroti i izdašnosti, ali su ljudi, začudo, samo odmahivali rukom i odgovarali:

„Kogod očekuje da mu se nasmiješi dobrotvor koji konje za trku obećava, neka se predomisli i pouzda samo u se i u svoje kljuse. Jer ovo će kljuse, znajte, ubrzo stići i prestići svakog konja iz tuđine... A znamo i to da poneko obećava konja da bi, na kraju krajeva, dao samo izlisanu potkovicu. Pa još naplati taj svoj dar kao da je od suvog zlata...“

Od silnog gnjeva zadrhta svaki atom u radži, ali se on pribra i procijedi:

— E, kad je tako, odgovoriću dobročinstvima na njihove uvrede: moj veliki rizničar već je gotov sa spisakom dobročinstava. Radio je samo pola godine, ma da je posao bio vrlo težak — morao je da prepíše cio spisak moje dotrajale imovine, kao i listu svega onoga što u mojoj zemlji ljudi nerado troše. Daću čak i morske brodove pa neka plove do mile volje, ali pod uslovom da darovani i ne pomišljaju na plovidbu morima, jer su ona moja...

— Neizmjerna je dobrota tvoja, veličanstveni! Ti želiš da brodogradilišne radnike u drugim zemljama izjednačiš s radništvom koje se u tvojoj zemlji odmara, veličajući mudrost tvojih odluka i...

Putnike-namjernike prekinula je snažna vika spolja: pored radžinog dvorca prolazila je ogromna povorka radnika koja je mudrost veličanstvenog uzdizala na nedvosmišlen način: „Dolje neprijatelji radništva!“

Radža za momenat prekide riječ, pa udari dlanom o dlan, a tuce dvorjana pritrča.

— Neka se moj vrhovni policajac postara da se ne vrata kući svi živi.

Dok su žandarmi istrčavali iz dvorišta, natičući bajonete na puške, radža se opet obrati šesnaestorici putnika-namjernika i nastavi ljubazno se smiješkajući:

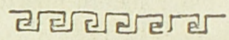
— Mi smo spremni da svoje prijatelje pomognemo odvajajući, tako reći, od usta. Daćemo vam gume za žvakanje. Za ovako veliku uslugu ne tražimo uopšte da nam platite. Zadovoljićemo se ako nam učinite neznatne ustupke, dajući nam nešto baze u vašim prijateljskim zemljama. Mi smo spremni da vam ša-

ljemo i mlijeko u prahu. Ni tu ne tražimo nikakvu naknadu. Zadovoljićemo se jedino da pristanete da mi skidamo kajmak. Daćemo vam najlon čarape, češljeve, dugmad i ogledalca, koji su vam toliko potrebni za obnovu vaših zemalja. Pušićete naše „Kemel“ cigarete, jer vaše nisu tako dobre. Mi se brinemo za vaše zdravlje. Daćemo vam mašine za bušenje nafte i kopanje ruda. Nećemo vam uzeti ni groš za to. Daćete nam eksploataciju tih nalazišta. A vama lično odredio sam po jednu kesu dukata, za vaše razumjevanje.

— Veličanstveni, — pokloni se šesnaest putnika-namjernika — mi sa velikom zahvalnošću prihvatamo vaše velikodušne žrtve. Vaša milost, koja se izručila na nas dirnula nas je do srca. Jedino što muti našu veliku radost, to je pomisao na naše narode, koji nikako neće moći da shvate vašu plemenitost i pored sve očiglednosti.

— E, kada je u pitanju narod tu vam ništa ne mogu pomoći, jer kada bih mogao onda bih prvo pomogao sebi — završi radža-dolaradža, rezignirano pokazujući kroz prozor na mase demonstranata koja su se još borile s policijom.

UMAN

UPRAVLJA FRANCUSKOM

(«France Nouvelle», Pariz)

SERISKA PROIZVODNJA PLANOVA

London, 30 januara

Intelidžens Servisu Doznali smo da je poslije »Plana M« za Njemačku otkriven »Plan K« za Italiju. Sa velikim nestrpljenjem očekujemo prevod dotičnog plana na francuski jezik. Čim to svršite, molimo da nam ga hitno pošaljete, i javite pod kojim slovom da ga »otkrijemo«.

Blum — Mok

KONKURENCIJA

Austriski Centralni biro za statistiku objavio je podatke iz kojih se vidi da su cijene raznoj robe u stalnom porastu. U poređenju s 1938 godinom cijene namirnicama su porasle za 482%, odjeći za 579%, hartiji za 611%, slatkišima za 1.000% itd.

Saznaje se da su američki fabrikanti na to zavidljivo rekli: „Blago njima. Kod nas su cijene porasle prosječno za 50%.“

PRO-DAVAOCI KRVI

Atina, 30 januara Amerikanci su poznati kao poslovni ljudi. Oni trguju po onom principu: trak roba — trak pare. Ako nema robe, može da se unovči i obećanje. Tek plaćanje mora da ide glatko.

Zbog toga se neobično ljute, kada se njihov princip ne poštuje. To je očit pokazao i senator mister Bruks, koji je izjavio da grčka kvislinska vlada nije dala dovoljno krvi svojih vojnika, za one dolare koje je primila.

— Šta mi možemo — izjavio je Stratos — kad naši vojnici imaju čudan običaj da, kada dođu u težak položaj ili bježe ili se predaju, a nikako neće da ginu. Ali Amerikanci ne treba da brinu, — zaključio je Stratos — jer se situacija tako razvija da će, po svoj prilici, malo naših vojnika izvući živu glavu.

RASPRODAJA „SLOBODA“

Atina, 30 januara Amerikanci su se dosjetili kako će se ratosiljati neupotrebljivih brodova „Liberti“: riješili su da ih razdijele Maršalovim zemljama u vidu „pomoći“.

Kada je Caldaris doznao da je Grčkoj dodijeljeno 50 tih brodova, uzviknuo je sav ozaren:

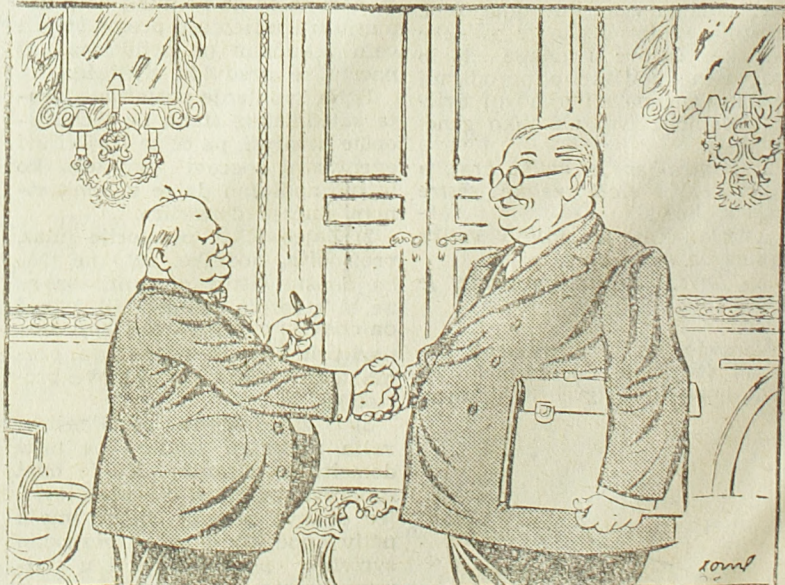
— To je najdraža pomoć. Ove „slobode“ dobro će nam doći da nas oslobode od grčkog naroda — kad zatreba!

OD POPA BESJEDA

SFORCA: — Ništa to ne znači što Jugoslavija traži izručenje Marace. Otkako mu se nije dala prilika da nekog ubije znatno se popravio.

POSILIJE BEVINOVOG GOVORA

Čerčil: Vi, kolega Bevine, imate divno pamćenje. Nijednu riječ niste zaboravili od onog što sam kazao u Fultonu.